

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. gruodžio 23 d.(*)

„Pridėtinasis vertės mokestis – Apmokestinimo momentas ir mokesčio apskaičiavimas – Oro transportas – Įsigytas, bet nepanaudotas bilietas – Transporto paslaugos vykdymas – Bilieto išdavimas – Mokesčio sumokėjimo momentas“

Sujungtose bylose C-250/14 ir C-289/14

dėl *Conseil d'État* (Prancūzija) 2014 m. gegužės 21 d. sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo atitinkamai 2014 m. gegužės 26 d. ir 2014 m. birželio 12 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Air France-KLM, buvusi *Air France* (C-250/14),

Hop!-Brit Air SAS, buvusi *Brit Air* (C-289/14),

prieš

Ministère des Finances et des Comptes publics

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas, einantis pirmosios kolegijos pirmininko pareigas, A. Tizzano, teisėjai F. Biltgen, A. Borg Barthet (pranešėjas), E. Levits ir S. Rodin

generalinį advokatą J. Kokott,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinį proceso dalį,

išnagrinęs pastabas, pateiktas:

- *Air France-KLM*, buvusios *Air France*, ir *Hop!-Brit Air SAS*, buvusios *Brit Air*, atstovaujamą advokatą A. Beetschen,
- Prancūzijos vyriausybę, atstovaujamą D. Colas, J.-S. Pilczer ir S. Ghiandoni,
- Airijos, atstovaujamą E. Creedon, J. Quaney ir A. Joyce, padedamą BL A. Keirse,
- Graikijos vyriausybę, atstovaujamą K. Nasopoulou ir S. Lekkou,
- Portugalijos vyriausybę, atstovaujamą L. Inez Fernandes, R. Campos Laires ir A. Cunha,
- Europos Komisijos, atstovaujamą C. Soulay ir L. Lozano Palacios,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima š?

Sprendim?

1 Prašymai priimti prejudicinius sprendimus pateikti d?l 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB d?l valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvi? k., 9 sk., 1 t., p. 23), iš dalies pakeistos 1999 m. birželio 17 d. Tarybos direktyva 1999/59/EB (OL L 162, p. 63, toliau – Šeštoji direktyva), v?liau iš dalies pakeistos 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 2001/115/EB (OL L 15, p. 24, toliau – pakeista Šeštoji direktyva), 2 straipsnio 1 punkto ir 10 straipsnio 2 dalies išaiškinimo.

2 Šie prašymai pateikti nagrin?jant *Air France-KLM*, buvusios *Air France*, ir *Hop! Brit Air SAS*, buvusios *Brit Air*, gin?us su *Ministère des Finances et des Comptes publics* (Finans? ir išdo ministerija) d?l nepanaudoto bilieta ir oro transporto bendrov?s sumok?t? sum? tokios pa?ios r?šies ?monei, kaip atlygio už nepanaudotus bilietus, apmokestinimo prid?tin?s vert?s mokes?iu (PVM).

Teisinis pagrindas

S?jungos teis?

3 Pagal Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punkt?:

„Prid?tin?s vert?s mokes?iu apmokestinamas:

1. preki? tiekimas ar paslaug? teikimas, kai šalies teritorijoje už atlyg? prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks.“

4 Šeštosios direktyvos 10 straipsnyje buvo numatyta:

„1. Toliau pateiktos s?vokos ?vardijamos taip:

a) „Apmokestinimo momentas“ – tai ?vykis, d?l kurio susidaro apmokestinimui b?tin?s teisin?s s?lygos;

b) Mokestis tampa „apskai?iuotinas“, kai mokes?io administratorius pagal tuo metu galiojant? ?statym? ?gyja teis? reikalauti mokes?io iš asmens, kuris t? mokest? turi sumok?ti, nors mok?jimo terminas gali b?ti ir atid?tas.

2. Apmokestinimo momentas ?vyksta ir mokestis tampa apskai?iuotinas, kai prek?s pristatomos ar paslaugos atliekamos. <...>

Ta?iau kai apmok?jimas turi b?ti atliktas avansu prieš pristatant prekes ar atliekant paslaugas, mokestis tampa apskai?iuotinas apmok?jimo gavimo momentu nuo gautos sumos.

Nukrypdomos nuo aukš?iau [anks?iau] nurodyt? nuostat?, valstyb?s nar?s gali numatyti, kad tam tikr? sandori? ar tam tikr? apmokestinam?j? asmen? kategorij? atveju mokestis tampa apskai?iuotinas:

- ne v?liau kaip išrašant s?skait? fakt?r? ar dokument?, lygiavert? s?skaitai fakt?rai, arba
- ne v?liau kaip gaunant kain?, arba,

– kai neišrašoma nei s?skaita fakt?ra, nei jai lygiavertis dokumentas, arba jis išrašomas per v?lai, – per tam tikr? nurodyt? laikotarp?, skai?iuojant nuo apmokestinimo momento.

<...>“

5 Žodžiai „ar dokument?, lygiavert? s?skaitai fakt?rai“ buvo išbraukti iš 10 straipsnio 2 dalies tre?ios pastraipos pirmos ir tre?ios ?trauk?. Taigi šioje nuostatoje buvo nurodyta tik išrašoma s?skaita fakt?ra.

6 Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 11 straipsnyje, susijusiame su apmokestinam?ja verte, buvo nustatyta:

„A. Šalies teritorijoje

1. Apmokestinam?j? vert? sudaro:

a) tiekiam? prek? ir teikiam? paslaug?, išskyrus nurodytas b, c ir d punktuose, atveju – viskas, kas sudaro atlyg?, kuris yra ar turi b?ti tiek?jo gautas iš pirk?jo, kliento ar tre?iosios šalies už tokias prekes ar paslaugas, ?skaitant subsidijas, tiesiogiai susijusias su ši? prek? ar paslaug? kaina;

<...>“

Pranc?zijos teis?

7 Pagal *Code général des impôts* (Bendrasis mokes?i? kodeksas, toliau – CGI) 256 straipsnio I punkt?:

„Prid?tin?s vert?s mokes?iu apmokestinamas prek? tiekimas ir paslaug? teikimas už atlyg?, kai prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks.“

8 Pagal CGI 269 straipsn?:

„1. Apmokestinimo momentas ?vyksta:

a) kai ?vykdomas prek? tiekimas, ?sigijimas Bendrijos viduje arba paslaug? teikimas;

<...>

2. Prievol? apskai?iuoti mokest? atsiranda:

<...>

c) paslaug? teikimo atveju gavus avans?, vis? sum?, atlyg?.“

Pagrindin?s bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C?250/14

9 *Air France-KLM*, kuri 2004 m. perėmė *Air France* teises, yra Prancūzijoje įsteigta bendrovė, vykdanči oro transporto veiklą. Vykdydama šią veiklą *Air France-KLM* teikia oro transporto paslaugas keleiviams Prancūzijos teritorijoje. Kadangi šie vidaus skrydžiai yra apmokestinami PVM, su šiais skrydžiais susiję lėktuvo bilietai parduodami už kainą, į kurią įskaičiuotas šis mokestis.

10 Nuo 1999 m. *Air France* nebemokėjo lėdvi PVM, gauto nuo išduotų bilietų, kurių vidaus skrydžių keleiviai nepanaudojo, kainos. Tai buvo, pirma, nekeičiami bilietai, kurie nebegaliojo dėl to, kad keleivių nebuvo laipinanti lėktuvų, ir, antra, keičiami bilietai, kuriais nepasinaudota per jų galiojimo laiką.

11 Po apskaitos patikrinimo mokėsi administratorius man, kad sumos, susijusios su šiais „išduotais ir nepanaudotais bilietais“, turėjo būti apmokestintos 5,5 % PVM, taikomu keleiviams teikiamoms vidaus oro transporto paslaugoms. Todėl jis pateikė *Air France-KLM* pririmimus sumokėti už laikotarpį nuo 2000 m. balandžio 1 d. iki 2003 m. kovo 31 d. 4 066 607 EUR PVM ir 1 226 584 EUR delpinigių.

12 2011 m. birželio 9 d. sprendimu *Tribunal administratif de Cergy-Pontoise* (Cergy-Pontoise administracinis teismas) atmetė *Air France-KLM* prašymą panaikinti šiuos pririmimus sumokėti PVM. 2012 m. lapkričio 13 d. *Cour administrative d'appel de Versailles* (Versalio administracinis apeliacinis teismas) patvirtino šį sprendimą ir man, kad pagal CGI 256 ir 269 straipsnius, siejamus, su Civilinio kodekso 1234 straipsniu, sumos, pasiliktos po to, kai galutinai nebuvo vykdyta transporto paslauga, turėjo būti apmokestinamos PVM. *Air France-KLM* dėl šio sprendimo pateikė kasacinį skundą.

13 Kadangi *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) kilo abejonė dėl nepanaudotų bilietų apmokestinimo PVM, ji nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos] 2 straipsnio 1 dalies ir 10 straipsnio 2 dalies nuostatas reikia aiškinti taip, kad išduotas bilietas gali būti prilyginamas faktiškai vykdytai transporto paslaugai ir kad oro transporto bendrovės pasiliktos sumos, kai lėktuvo bilieto savininkas nepasinaudojo bilietu, o jo galiojimas baigėsi, yra apmokestinamos PVM?

2. Jeigu taip, ar surinktas mokestis turi būti pervestas į lėdą nuo kainos gavimo momento, nors kelionė gali nevykti dėl kliento kaltės?“

Byla C-289/14

14 Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje C-289/14 matyti, kad *Brit Air*, tapusi *Hop!-Brit Air SAS*, teikė oro transporto paslaugas keleiviams pagal frančizės sutartį su bendrove *Air France-KLM*. Pastaroji jai patikėjo kelionių bilietų *Brit Air* naudojamomis pagal frančizės sutartį linijomis prekybą ir valdymą.

15 *Air France-KLM* gavo bilietų kainą ir už kiekvieną pervežtą klientą šią kainą pervadė *Brit Air*. Už parduotus bilietus, tačiau nepanaudotus dėl to, kad kliento nebuvo laipinanti lėktuvų arba baigėsi bilieto galiojimas, bendrovė *Air France-KLM* pervesdavo bendrovei *Brit Air* metinę fiksuotą kompensaciją, lygią pagal frančizę naudojamų linijų metinės apyvartos (įskaitant PVM) procentinei daliai (2%). *Brit Air* šios sumos neapmokestino PVM.

16 Patikrinęs bendrovės *Brit Air* apskaitą mokėsi administratorius išsiuntę pririmimus sumokėti PVM už laikotarpį nuo 2001 m. balandžio 1 d. iki 2005 m. rugpjūčio 31 d. nuo

nepanaudotiems bilietams lygi? sum?, gaut? iš *Air France*.

17 2010 m. birželio 24 d. sprendimu *Tribunal administratif de Montreuil* (Montr?jaus administracinis teismas) atmet? *Brit Air* prašym? panaikinti šiuos priminimus sumok?ti PVM. *Brit Air* pateik? apeliacin? skund? d?l šio sprendimo *Cour administrative d'appel de Versailles* (Versalio administracinis apeliacinis teismas). 2012 m. lapkri?io 13 d. šiam pri?mus sprendim?, kuriuo buvo patvirtintas skundžiamas sprendimas, *Brit Air* pateik? kasacin? skund? *Conseil d'État* (Valstyb?s Taryba).

18 Kadangi *Conseil d'État* kilo abejoni? d?l oro transporto bendrov?s pervest? sum? tokios pa?ios r?šies ?monei už nepanaudot? biliet? pardavim? apmokestinimo PVM, ji nusprend? sustabdyti bylos nagrin?jim? ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos] 2 straipsnio 1 punkto ir 10 straipsnio 2 dalies nuostatos turi b?ti aiškinamos taip, kad fiksuota suma, lygi pagal fran?iz? naudojam? linij? metin?s apyvartos (?skaitant PVM) procentinei daliai ir sumok?ta oro transporto bendrov?s, kitos bendrov?s vardu išdavusios bilietus, kuri? galiojimas baig?si, yra pastarajai mokama neapmokestinama išmoka, kuria atlyginama žala, patirta d?l nenaudingos jos transporto priemoni? mobilizacijos, ar suma, kuri atitinka išduot?, bet nepanaudot? biliet? kain??

2. Jei ši suma bus pripažinta atitinkanti išduot?, bet nepanaudot? biliet? kain?, ar šias nuostatas reikia aiškinti taip, kad bilieto išdavimas gali b?ti prilyginamas faktiniam transporto paslaugos ?vykdymui ir kad oro transporto bendrov?s pasiliktos sumos, kai l?ktuvo bilieto savininkas nepasinaudojo bilietu ir jo galiojimas baig?si, yra apmokestinamos PVM?

3. Jeigu taip, ar surinktas mokestis bendrov?s *Air France* arba bendrov?s *Brit Air* turi b?ti pervestas ? lžd? nuo kainos gavimo momento, nors kelion? gali ne?vykti d?l kliento kalt?s?“

19 2014 m. liepos 10 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi bylos C?250/14 ir C?289/14 buvo sujungtos, kad b?t? bendrai vykdoma rašytin? ir žodin? proceso dalys ir priimtas galutinis sprendimas.

D?l prejudicini? klausim?

D?l pirmojo klausimo byloje C?250/14 ir d?l antrojo klausimo byloje C?289/14

20 Pirmuoju klausimu byloje C?250/14 ir antruoju klausimu byloje C?289/14 prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateik?s teismas teiraujasi, ar Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad oro transporto bendrov?s biliet? išdavimas yra apmokestinamas PVM, nors ši? biliet? keleiviai nepanaudojo ir jiems negali b?ti gr?žinta kaina už šiuos bilietus.

21 Reikia priminti, kad pagal Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punkt? PVM apmokestinamas „preki? tiekimas ar paslaug? teikimas, kai šalies teritorijoje už atlyg? prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo, veikdamas kaip toks“.

22 Pagal nusistov?jusi? teismo praktik? paslauga teikiama „už atlyg?“, kaip tai suprantama pagal ši? nuostat?, yra apmokestinama, tik jei tarp paslaugos teik?jo ir gav?jo egzistuoja abipusis teisinis ryšys ir paslaugos teik?jo gautas atlygis yra realus atlygis už gav?jui suteikt? paslaug? (Sprendimo *Tolsma*, C?16/93, EU:C:1994:80, 14 punktas).

23 Taip yra tuo atveju, kai tarp suteiktos paslaugos ir gauto atlygio yra tiesioginis ryšys, t. y. sumok?tos sumos yra realus atlygis už atskir? paslaug?, suteikt? egzistuojant teisiniam santykiui (Sprendimo *Société thermale d'Eugénie-les-Bains*, C?277/05, EU:C:2007:440, 19 punktas ir jame

nurodyta teismo praktika).

24 Be to, iš Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punkto ir 10 straipsnio 2 dalies matyti, kad ši direktyvų 2 straipsnio 1 punkte numatytas apmokestinimo momentas vyksta, kai paslaugos suteikiamos.

25 Remiantis tuo, darytina išvada, kad paslaugų, kaip antai keleivių gabenimo oro transportu, teikimas apmokestinamas PVM, kai, pirma, oro transporto bendrovės kliento sumokėta suma, esant teisiniam santykiui, išreikštam sudarius transporto sutartį, yra tiesiogiai susijusi su atskira paslauga, už kurią atlygis yra ši suma, ir kai, antra, ši paslauga jau suteikta.

26 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, kad paslaugos, teikiamos vykdant iš oro transporto sutarties kylančias prievolės, yra keleivių registravimas, laipinimas ir pasitikimas lėktuve oro transporto sutartyje numatytoje lėktuvo pakilimo vietoje, lėktuvo išvykimas numatytu laiku, keleivių ir jų bagažo skraidinimas iš išvykimo vietos į atvykimo vietą, rūpinimasis keleiviais per skrydį ir galiausiai saugus keleivių išlaipinimas sutartyje numatytoje vietoje ir laiku (žr. Sprendimo *Rehder*, C/204/08, EU:C:2009:439, 40 punktą).

27 Tačiau šias paslaugas suteikti manoma tik su sąlyga, kad oro transporto bendrovės keleivis numatytą laipinimo dieną atvyksta į vietą, nes minėta bendrovė jam suteikia teisę pasinaudoti šiomis paslaugomis iki laipinimo laiko perkant bilietą sudarytoje transporto sutartyje nustatytomis aplinkybėmis.

28 Vadinas, perkant bilietą sumokėta kaina suteikia keleiviui teisę pasinaudoti iš transporto sutarties kylančią pareigą vykdyti, todėl, neatsižvelgiant į tai, ar keleivis gyvendina šią teisę, oro transporto bendrovė jau suteikia paslaugą, kai sudaro galimybę keleiviui pasinaudoti šiomis paslaugomis.

29 Taigi ieškovės pagrindinėje byloje negali teigti, kad nepasirodžiusi keleivių sumokėta ir bendrovės pasilikta kaina yra sutartinis žalos atlyginimas, kuris dėl to, kad juo atlyginama bendrovės patirta žala, yra neapmokestinamas PVM.

30 Iš tiesų, pirma, taip aiškinant būtų pakeista keleivio sumokėto atlygio esmė; jis taptų sutartiniu žalos atlyginimu, kai keleivis nepasinaudotų oro transporto bendrovės siūloma atskira paslauga.

31 Taigi „paslaugų teikimo“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal Šeštąją direktyvą ir pakeistą Šeštąją direktyvą, turi būti aiškinama neatsižvelgiant į atitinkamų sandorių tikslus bei rezultatus, ir mokesčių administratorius neturi atlikti tyrimų mokesčių mokėtojo ketinimams nustatyti, atsižvelgdamas į jų objektyvumą (žr. Sprendimo *Newey*, C/653/11, EU:C:2013:409, 41 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

32 Antra, dėl tokio keleivio sumokėtos kainos už bilietą pakeisto kvalifikavimo, atsižvelgiant į tai, ar keleivis yra, ar ne laipinantis lėktuvu, atsirastų nesutapimas tarp oro transporto bendrovės žalos, tariamai patirtos dėl to, kad keleivis nepasirodė, sumos ir kainos, sumokėtos perkant bilietą. Taigi tuo atveju, kai keleivis yra laipinantis lėktuvu, paslaugos kaina atitinka bilieto kainą be PVM, nors ieškovių pagrindinėje byloje tariamos žalos atlyginimo suma atitinka šią kainą su apskaičiuotu PVM. Nėra jokio pagrindo, pateisinančio tai, kad žalos atlyginimo suma būtų didesnė už keleivio sumokėtą kainą.

33 Trečia, ieškovės pagrindinėje byloje taip pat negali remtis Teisingumo Teismo praktika, susijusia su kaip rankpinigį sumokėtu sumų neapmokestinimu PVM. Iš tiesų pagrindinėse bylose, pirma, nepasirodžiusio keleivio sumokėta kaina atitinka visų mokėtiną kainą. Antra, dėl to, kad

keleivis sumokėjo kainą už bilietą ir kad oro transporto bendrovė patvirtina, jog jam rezervuota vieta, pardavimas yra baigtas ir galutinis. Be to, pažymėtina, kad oro transporto bendrovės pasilieka teisę perparduoti nepanaudotą paslaugą kitam keleiviui, neturėdama grąžinti kainos pirmajam keleiviui. Darytina išvada, kad žalos atlyginimo gavimas, nesant žalos, yra nepateisinamas.

34 Taigi konstatuotina, kad oro transporto bendrovei pasilikta suma nesiekiamo atlyginti žalos, kuri jos patyrė keleiviui nepasirodžius, bet tai yra atlygis net ir tuo atveju, kai keleivis nepasinaudojo transportu.

35 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmąjį klausimą byloje C-250/14 ir antrąjį klausimą byloje C-289/14 reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad oro transporto bendrovės bilietų išdavimas yra apmokestinamas PVM, nors šie bilietai keleiviai nepanaudojo ir jiems negali būti grąžinta suma už juos.

Dėl antrojo klausimo byloje C-250/14 ir trečiojo klausimo byloje C-289/14

36 Antruoju klausimu byloje C-250/14 ir trečiuoju klausimu byloje C-289/14 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad perkant lėktuvo bilietą keleivio, kuris šiuo bilietu nepasinaudojo, sumokėtas PVM tampa apskaituotinas nuo to momento, kai oro transporto bendrovė arba trečiasis asmuo jos vardu gauna kainą už bilietą.

37 Pirmiausia primintina, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 10 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad apmokestinimo momentas vyksta ir mokestis tampa apskaituotinas, kai prekės pristatomos ar paslaugos atliekamos.

38 Tačiau, pirma, Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 10 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatyta šios taisyklės išimtis tuo atveju, kai apmokėjimas turi būti atliktas avansu prieš suteikiant paslaugas. Tokiu atveju prievolė apskaituoti PVM atsiranda gavus atlygą ir yra apskaituojama nuo gautos sumos dydžio (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Orfey Bulgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 27 punktą ir Nutarties *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 24 punktą).

39 Be to, Teisingumo Teismas jau nusprendė, jog tam, kad atsirastų prievolė apskaituoti PVM, reikia, kad apie visą su apmokestinimo momentu susijusią informaciją, t. y. būsimą prekių tiekimą ar paslaugų teikimą, jau būtų žinoma, ir, konkrečiai kalbant, kad šios prekės ar paslaugos būtų tiksliai identifikuotos atliekant mokėjimą prieš prekių tiekimą ar paslaugų teikimą (žr. Sprendimo *Orfey Bulgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 28 bei 39 punktus ir Nutarties *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 25 ir 33 punktus).

40 Konstatuotina, kad pagrindinėse bylose sulygos Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 10 straipsnio 2 dalies antrai pastraipai taikyti, atrodo, vykdytos, nes būsimos transporto paslaugos teikimo sulygos yra žinomos ir tiksliai identifikuotos perkant bilietą.

41 Visos kainos, o ne jos dalies sumokėjimas nekelia abejonių dėl tokio aiškinimo (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Orfey Bulgaria*, C-549/11, EU:C:2012:832, 37 punktą ir Sprendimo *Efir*, C-19/12, EU:C:2013:148, 39 punktą bei Nutarties *Sani treyd*, C-153/12, EU:C:2013:201, 32 punktą).

42 Antra, primintina, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 27 ir paskesnių punktų, tuo atveju, kai keleivis nepasirodo, oro transporto bendrovė, kuri parduoda bilietą, vykdo savo sutartines

pareigas, nes suteikia keleiviui galimybę pasinaudoti teisėmis ? paslaugas, numatytas transporto sutartyje.

43 Atsižvelgiant ? tai, kas išdėstyta, ? antrąjį klausimą byloje C-250/14 ir ? trečiąjį klausimą byloje C-289/14 reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalies pirmą ir antrą pastraipą turi būti aiškinami taip, kad perkant lėktuvo bilietą keleivio, kuris šiuo bilietu nepasinaudojo, sumokėtas PVM tampa apskaičiuotinas nuo to momento, kai gaunama kaina už bilietą, neatsižvelgiant ? tai, ar jį gauna pati oro transporto bendrovė, ar trečiasis asmuo jos vardu ir sėskaita, ar trečiasis asmuo savo vardu, bet oro transporto bendrovės sėskaita.

Dėl pirmojo klausimo byloje C-289/14

44 Pirmuoju klausimu byloje C-289/14 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teiraujasi, ar Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi būti aiškinami taip, kad tuo atveju, kai trečiasis asmuo prekiauja oro transporto bendrovės bilietais jos sėskaita pagal frančizės sutartį ir jai už išduotus bilietus, kuriais nepasinaudota, perveda fiksuotą sumą, lygią atitinkamų oro linijų metinės apyvartos procentinei daliai, minėta fiksuota suma yra suma, apmokestinama kaip atlygis už šiuos bilietus.

45 Konstatuotina, kad pagal Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 21 straipsnio 1 dalies a punktą mokėtiną PVM nuo parduoto bilieto kainos sumokėti turi oro transporto bendrovė, kuri teikia transporto paslaugą.

46 Taigi, kaip matyti iš atsakymų ? pirmesnius klausimus, keleivio sumokėta kaina už bilietą yra atlygis už oro transporto bendrovės transporto paslaugą ir šiuo pagrindu ši kaina yra apmokestinama PVM. Be to, prievolė apskaičiuoti šį PVM atsiranda bilieto kainos gavimo momentu, net jei keleivis neskrido.

47 Jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad parduodama bilietus *Air France-KLM* veikė *Brit Air* vardu ir sėskaita, *Brit Air* turi sumokėti PVM už bilietus. Tačiau jeigu jis mano, kad *Air France-KLM* veikė savo vardu, bet *Brit Air* sėskaita, buvo vienas paskui kitą ?vykdyti du sandoriai, tačiau jie nedaro jokios ?takos galutinei PVM sumai, nes šios sumos yra vienodos, todėl kiekviena bendrovė turi pateikti savo deklaraciją, ?traukdama gautą ir sumokėtą PVM.

48 Dėl *Air France-KLM* sumokėtos fiksuotos sumos *Brit Air* už parduotus bilietus, kurią galiojimas baigėsi, konstatuotina, kad, atvirkščiai tam, ką teigia *Brit Air*, suma, kurią pastaroji gavo iš *Air France-KLM*, negali būti laikoma atitinkančia *Air France-KLM* mokamą kompensacinį išmoką už *Brit Air* patirtą žalą.

49 Šiuo klausimu primintina, kad dėl išduoto bilieto, kuriais nepasinaudota, oro transporto bendrovė nepatiria jokios žalos dėl to, jog keleivis neatvyksta laipinant ? lėktuvą. Šis keleivis sumoka už transporto paslaugą pirkdamas bilietą. *Brit Air* suteikė paslaugą, kurią privalėjo teikti vien dėl to, kad keleivis turėjo teisę pasinaudoti tuo, kad bus ?vykdytos oro transporto sutartyje numatytos asmenų pareigos. Aplinkybė, kad nėra teisės grąžinti bilieto kainą, liudija tai, jog oro transporto bendrovė nepatyrė jokios žalos.

50 Darytina išvada, kad oro transporto bendrovės pasilikta bilieto kaina nesiekia atlyginti galimos bendrovės patirtos žalos dėl to, jog nepasirodė klientas; tai yra atlygis už transporto paslaugą, kurią bendrovė siūlo klientui net tuomet, kai šis ja nepasinaudoja.

51 Šiomis sąlygomis *Air France-KLM* sumokėta fiksuota suma *Brit Air* už parduotus bilietus,

kuri? galiojimas baig?si, lygi atitinkam? oro linij? metin?s apyvartos procentinei daliai, negali b?ti laikoma šali? nustatyta *Brit Air* patirtai žalai atlyginti. Atvirkš?iai, atrodo, kad ši suma, šali? nustatyta sutartyje, atitinka vert?, kuri? siekdamos suteikti transporto paslaug? abi atitinkamos bendrov?s priskiria išduotiems bilietams, nepanaudotiems j? pirk?j?. Taigi *Air France-KLM* bendrovei *Brit Air* sumok?ta fiksuota suma yra pastarosios gautas atlygis už *Air France-KLM* jos s?skaita išduotus bilietus, kuriais j? pirk?jai nepasinaudojo. Tad egzistuoja suteikt? paslaug? ir šiuo pagrindu gauto atlygio tiesioginis ryšys.

52 Atsižvelgiant ? tai, kas išd?styta, ? pirm?j? klausim? byloje C?289/14 reikia atsakyti, kad Šeštosios direktyvos ir pakeistos Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad tuo atveju, kai tre?iasis asmuo prekiauja oro transporto bendrov?s bilietais jos s?skaita pagal fran?iz?s sutart? ir jai už išduotus bilietus, kuriais nepasinaudota, perveda fiksuot? sum?, lygi? atitinkam? oro linij? metin?s apyvartos procentinei daliai, min?ta fiksuota suma yra suma, apmokestinama kaip atlygis už šiuos bilietus.

D?I bylin?jimosi išlaid?

53 Kadangi šis procesas pagrindin?s bylos šalims yra vienas iš etap? prašym? priimti prejudicin? sprendim? pateikusio teismo nagrin?jamoje byloje, bylin?jimosi išlaid? klausim? turi spr?sti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastab? pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyr? min?tos šalys, n?ra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

- 1. 1977 m. geguž?s 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB d?I valstybi? nari? apyvartos mokes?i? ?statym? derinimo – Bendra prid?tin?s vert?s mokes?io sistema: vienodas vertinimo pagrindas, iš dalies pakeistos 1999 m. birželio 17 d. Tarybos direktyva 1999/59/EB, v?liau iš dalies pakeistos 2001 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 2001/115/EB, 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad oro transporto bendrov?s biliet? išdavimas yra apmokestinamas prid?tin?s vert?s mokes?iu, nors ši? biliet? keleiviai nepanaudojo ir jiems negali b?ti gr?žinta suma už juos.**
- 2. Šeštosios direktyvos 77/388, iš dalies pakeistos Direktyva 1999/59, v?liau iš dalies pakeistos Direktyva 2001/115, 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalies pirma ir antra pastraipos turi b?ti aiškinami taip, kad perkant l?ktuvo biliet? keleivio, kuris šiuo bilietu nepasinaudojo, sumok?tas prid?tin?s vert?s mokestis tampa apskai?iuotinas nuo to momento, kai gaunama kaina už biliet?, neatsižvelgiant ? tai, ar j? gauna pati oro transporto bendrov?, ar tre?iasis asmuo jos vardu ir s?skaita, ar tre?iasis asmuo savo vardu, bet oro transporto bendrov?s s?skaita.**
- 3. Šeštosios direktyvos 77/388, iš dalies pakeistos Direktyva 1999/59, v?liau iš dalies pakeistos Direktyva 2001/115, 2 straipsnio 1 punktas ir 10 straipsnio 2 dalis turi b?ti aiškinami taip, kad tuo atveju, kai tre?iasis asmuo prekiauja oro transporto bendrov?s bilietais jos s?skaita pagal fran?iz?s sutart? ir jai už išduotus bilietus, kuriais nepasinaudota, perveda fiksuot? sum?, lygi? atitinkam? oro linij? metin?s apyvartos procentinei daliai, min?ta fiksuota suma yra suma, apmokestinama kaip atlygis už šiuos bilietus.**

Parašai.

* Proceso kalba: pranc?z?.